

"Åtna historvje/äga historien"

2017 den 6 februari är det 100-års jubileum för det första samiska landsmötet som hölls i Trondheim, vilket kan ses som starten för det som idag är Sametinget. Den drivande kraften att organisera samer var Elsa Laula som föddes 1877 och som kom från min hemby Björkvattnet, Tärna i Sverige.

Min konst baseras på mina upplevelser under min uppväxt i Tärna i en samisk familj, och på den samisk kulturen, historien och samtiden. Man kan se konstverken/grafiska bilderna som dagboksanteckningar sett genom en gemensam samisk erfarenhet som också delas med andra urfolk som Inuiter och Ainu i Japan.

Erfarenheter som: språk och religionsförbud, rasbiologisk forskning, (se bild 3) skambeläggning av jojk och dräkt, vilka är oftast brukad metod för statsmakter att skaffa kontroll över urfolk i syfte att "civilisera", m.a.o. att få tillgång till naturtillgångar.

Vidare kommenterar jag i mina konstverk tvångsförflyttningen 1919-1931 av Svenska samer från norra Sverige ner efter fjällkedjan. (Se bild 1 och 5) Några av familjerna hamnade i min sameby: Vapsten. Jag tar även upp tvångsinternat av skolbarn, vilket inuiterna i Canada och samerna har varit utsatta för.

Språkförbudet för sydsamiskan i skolan medförde att språket försvann på tre generationer. I serien "Åtna historvia" (äga historien) har jag tryckt sydsamisk text med relieftryck som ligger som en grund bakom bilderna. Språket finns kvar trots att det inte syns så tydligt, t.ex. som namn på fjäll och sjöar. (Se bild 2 och 8)

Jag arbetar med dessa teman till en utställning inför samejubileumet, teman som jag trycker med grafik i glas och på aluminium och papper. Mina förfäder var samer som hade renar på från Oxtinderne, Nordland, men mitt efternamn Colbengtson (Colbeinsen) blev försvenskat av svenska präster i mitten av 1800 talet. Min mors samisk familj kommer fra Tärna/Hattfjeldal.

Jag undersöker och utvecklar även grafikens möjligheter, t.ex, samtidigt som jag bränner in emaljtryck formar jag planglasen genom att böja det efter en form när den bränns i glasugn (580 C°). (Se bild 1, 9 och 10) Jag trycker också screentryck med oljefärg som får speciellt utseende på t.ex aluminium eller silver.

Länk till svt inslag:
<http://www.svt.se/kultur/konst/forbisedd-samisk-konst-tar-revansch>

Tomas Colbengtson

Folkungagatan 56
11622 Stockholm
Sverige
Tel +46 73 651 59 87
tomas.colbengtson@konstfack.se
www.colbengtson.com

Bild 1 Installation: "Vaapsten sijte" Screentryck, emalj, böjglas. Mått: 145 x 250 x 50 cm 2016

Bild 2 "Please do not speak Eskimo"

Screentryck, olja på alumimium. Mått: 30 x 20 cm 2015

Bild 3 "Finnmark" (rasbiologiskt porträtt, Uppsala 1920)
Screentryck, olja på alumimium Mått: 20 x 30 cm

Bild 4 "Madderaahkka" Screentryck, olja på alumimium Mått: 20 x 30 cm

Bild 5 Serien: "De tvångsförflyttade"

Screentryck, olja på alumimium 2015

Mått: 55 x 50 cm, 55 x 50 cm, 50 x 55 cm, 50 x 55 cm

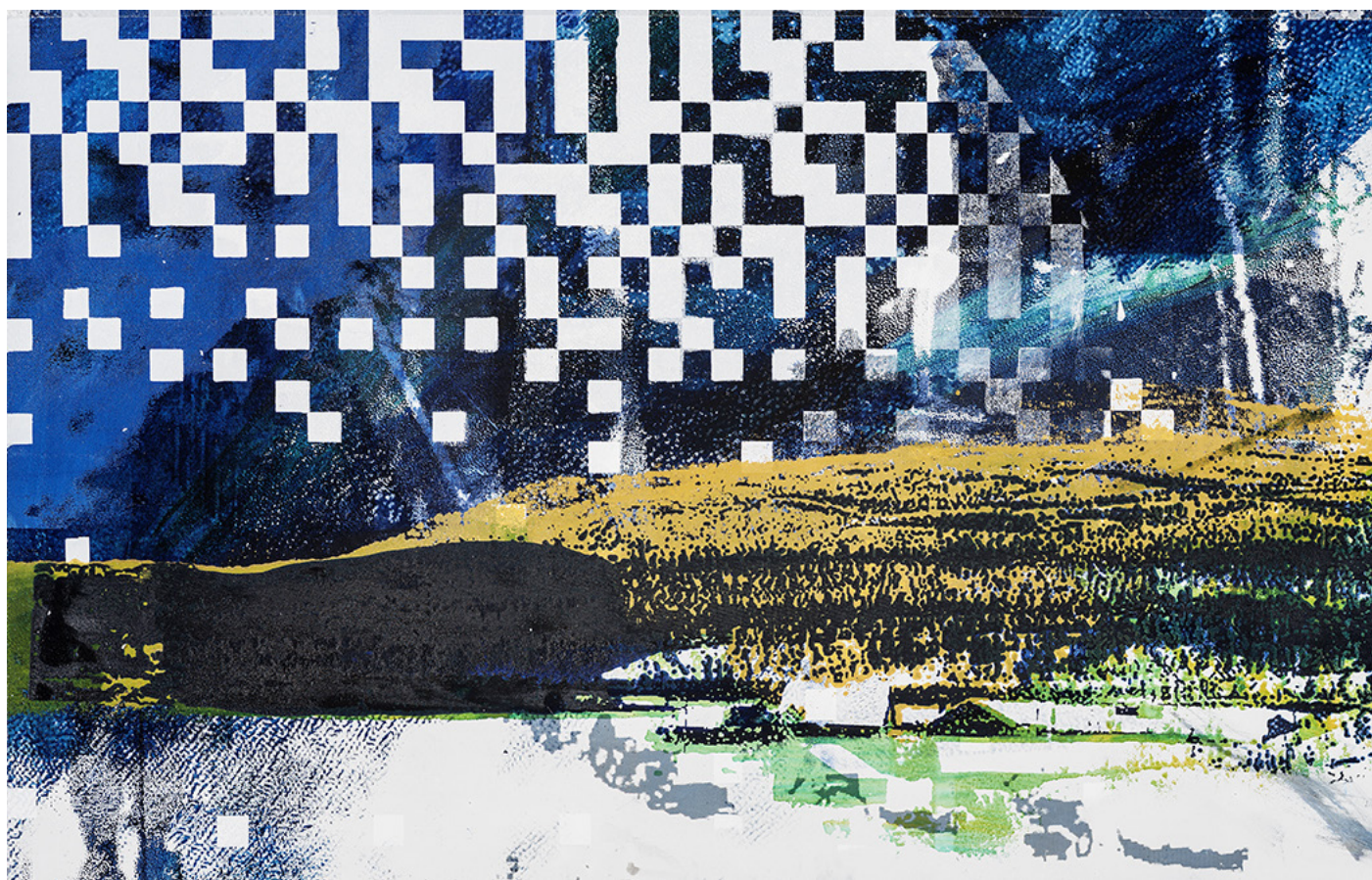

Bild 6 "Nordland"

Screentryck, olja på alumimium. Mått: 25 x 35 cm 2015

Bild 7 "Utanför mitt fönster" Screentryck, olja på alumimium. Mått: 70 x 50 cm 2016

Bild 8 "Sæmie Reaktah (samisk rätt)"
 Screentryck, relieftryck på papper (sommerseth 250 gr) Mått: 38 x 56 cm

Detalj "Sæmie Reaktah (samisk rätt)"

Bild 9 "Aija"
Screentryck, emalj på böjglas. Mått: 50 x 125 x 70 cm 2016

Bild 10 "Neida"
Screentryck, emalj på böjglas. Mått: 70 x 120 cm 2016